

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 10. august 2015
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh.: Mette Kjølby Miller-Harris
Sagsnr.: 2015-0030-3630
Dok.: 1673903

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 15 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 13. juli 2015. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Søren Pind

/

Lasse Boje

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 15 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Ministeren bedes redegøre for strafniveauet i sager, hvor der afsiges dom for uagtsomt manddrab i forbindelse med trafikulykker.”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, som har oplyst følgende:

”1. Det følger af straffelovens § 241, at uagtsomt manddrab straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder eller under særligt skærpende omstændigheder med fængsel indtil 8 år. Er forholdet begået i forbindelse med spirituskørsel, kørsel under påvirkning af bevidsthedspåvirkende stoffer (narkotikakørsel m.v.) eller i en tilstand, hvor pågældende er ude af stand til at føre køretøj på fuldt betryggende vis, eller særligt hensynsløs kørsel anses dette efter § 241, 2. pkt., som en særligt skærpende omstændighed.

Overtrædelse af færdselsloven straffes som udgangspunkt med bøde, jf. færdselslovens § 118, stk. 1.

Ifølge § 118, stk. 5, kan straffen for overtrædelse af færdselsloven dog stige fra bøde til fængsel indtil 1 år og 6 måneder, når kørslen er særligt hensynsløs.

Bestemmelsen indebærer, at straffen i disse tilfælde kan stige til fængsel, hvis føreren forsætligt har voldt skade på andres person eller ting, forsætligt har fremkaldt nærliggende fare herfor eller i øvrigt har ført motordrevet køretøj på særlig hensynsløs måde. I disse tilfælde sker der som udgangspunkt endvidere ubetinget frakendelse af førerretten, jf. færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 5.

Hensynsløs kørsel er nærmere beskrevet i forarbejderne til færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 5, om ubetinget frakendelse af førerretten. Det følger heraf, at hensynsløs kørsel er karakteriseret ved, at føreren bevidst sætter sig ud over hensynet til andres sikkerhed. Bestemmelsen vil eksempelvis omfatte kørsel, der retter sig mod at forulempe eller bringe en anden trafikant i fare (chikanekørsel), hasarderet kørsel, f.eks. for at unddrage sig forfølgning, hård og pågående kørsel, der medfører konkret skadeforvoldelse eller farefremkaldelse, og som udføres med bevidsthed om, at den fører til forulempelse eller farefremkaldelse, samt grove former for kapkørsel, flokkørsel og lignende ”chokkørsel”.

Det er ikke afgørende for vurderingen af kørslen som særligt hensynsløs, om den har medført personskade eller materiel skade, idet sådanne skader vil kunne bero på tilfældige omstændigheder. Den omstændighed, at en overtrædelse har særdeles alvorlige følger, er således heller ikke i sig selv tilstrækkelig til, at en kørsel betragtes som særligt hensynsløs. Omvendt kan kørslen blive vurderet som særligt hensynsløs, uanset at den i den konkrete situation ikke førte til skader.

Vurderingen af, om en kørsel skal karakteriseres som særligt hensynsløs, beror således på en konkret vurdering af samtlige omstændigheder i den enkelte sag, herunder kørselens karakter og grovhed, og om føreren ved sin kørsel må anses for bevidst at have sat sig ud over hensynet til andres sikkerhed.

2. Strafniveauet for uagtsomt manddrab i forbindelse med særligt hensynsløs kørsel, spirituskørsel eller kørsel under påvirkning af bevidsthedspåvirkende stoffer eller i en tilstand, hvor pågældende er ude af stand til at føre køretøj på fuldt betryggende vis, blev skærpet ved lov nr. 716 af 25. juni 2010. Det fremgår af forarbejderne til loven, at straffen i disse tilfælde som udgangspunkt skal fastsættes til fængsel i 16-18 måneder.

Der kan foreligge skærpene omstændigheder, som gør, at forholdet skal bedømmes strengere end det angivne normalniveau på 16-18 måneders fængsel.

En skærpene omstændighed kan f.eks. være, at den pågældende tidligere er straffet for spirituskørsel, særligt hensynsløs kørsel eller anden risikobetonet kørsel, som har medført betinget eller ubetinget frakendelse af førerretten, og som har været udtryk for betydelig uansvarlighed som fører af et motorkøretøj.

I tilfælde af uagtsomt manddrab i forbindelse med særligt hensynsløs kørsel, hvor der har foreligget en kombination af flere grove overtrædelser af færdselsloven, er det forudsat i forarbejderne til lov nr. 716 af 25. juni 2010, at straffen skal fastsættes til et niveau, der er væsentlig strengere end det angivne normalniveau på 16-18 måneders fængsel. Det kan f.eks. være tilfælde, hvor der er tale om betydelig uansvarlig kørsel over en længere strækning med både betydelige hastighedsoverskridelser og kørsel over for rødt lys eller kørsel venstre om helleanlæg i områder med mange trafikanter.

Det samme gælder sager om uagtsomt manddrab, hvor forholdet er begået i forbindelse med spirituskørsel eller kørsel efter indtagelse af bevidsthedspåvirkende stoffer, og hvor kørslen samtidig kan karakteriseres som særligt hensynsløs.

Som et eksempel fra retspraksis efter strafskærpelsen i 2010 kan nævnes Østre Landsrets dom gengivet i Tidsskrift for Kriminal-

ret 2013, side 345. Ved dommen blev tiltalte fundet skyldig i at have ført bil i narkotikapåvirket tilstand. Den pågældende blev endvidere fundet skyldig i uagtsomt manddrab og en række overtrædelser af færdselsloven, idet tiltalte over en længere strækning kørte med en væsentligt højere hastighed end det tilladte og i strid med overhalingsforbud foretog overhalinger, hvorefter tiltalte med stor hastighed påkørte en forankørende bil med det resultat, at tiltaltes bil blev skubbet over i den modsatte kørebane og ramte en fodgænger, der blev dræbt som følge af sammenstødet. Landsretten fastsatte straffen til 2 år og 6 måneders fængsel blandt andet henset til, at det er en skærpende omstændighed, at tiltalte i forbindelse med kørslen overtrådte færdselslovens § 54, stk. 1, om forbud mod kørsel under påvirkning af bevidsthedspåvirkende stoffer.

Det fremgår endvidere af forarbejderne, at de groveste tilfælde af uagtsomt manddrab i forbindelse med særligt hensynsløs kørsel, der i praksis før strafskærpelsen i 2010 medførte straffe på 2½ til 3 års fængsel, fremover skal føre til straffe på op til 5 års fængsel.

Som et eksempel fra retspraksis efter strafskærpelsen i 2010 på et af de groveste tilfælde af uagtsomt manddrab i forbindelse med særligt hensynsløs kørsel kan nævnes Østre Landsrets dom gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2014, s. 2617. Tiltalte havde i et kørselsforløb gjort sig skyldig i et tredjegangstilfælde af spirituskørsel og et andengangstilfælde af kørsel under påvirkning af bevidsthedspåvirkende stoffer. Den pågældende kørsel var ekstraordinært hensynsløs med mange grove kørselsfejl, der bl.a. indebar, at en person afgik ved døden, samt to overtrædelser af straffelovens § 252, stk. 1, om fareforvoldelse. Derfor havde tiltalte begået et meget stort antal overtrædelser af færdselsloven, ligesom han i et tilfælde havde overtrådt straffelovens § 252, stk. 1, i forbindelse med to forsætlige påkørsler af en personbil. Landsretten fastsatte straffen til 4 år og 6 måneders fængsel som en tillægsstraf til en tidligere bødestraf.

3. Straffen for uagtsomt manddrab i forbindelse med kørsel under tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden, hvor der ikke er tale om særligt hensynsløs kørsel, er i praksis som udgangspunkt bødestraf i form af dagbøder. I praksis synes straffen i almindelighed at blive udmålt til 20 dagbøder.

Hvor føreren har begået grovere kørselsfejl, og hvor der f.eks. foreligger et mere subjektivt dadelværdigt forhold, uden at der dog kan siges at være tale om en bevidst tilsidesættelse af hensynet til andres sikkerhed (særligt hensynsløs kørsel), kan straffen stige til fængsel.

Det fremgår i øvrigt af forarbejderne til lov nr. 716 af 25. juni 2010, at det forudsættes, at strafskærpelserne i sager om uagt-

somt manddrab begået i forbindelse med særligt hensynsløs kørsel får en vis afsmittende betydning for strafudmålingen i de mere alvorlige sager om uagtsomt manddrab i forbindelse med kørsel under tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden, hvor der f.eks. foreligger et mere subjektivt dadelværdigt forhold (men hvor der ikke er tale om særligt hensynsløs kørsel).

Som et eksempel herpå kan fra retspraksis nævnes Østre Landsrets dom gengivet i Tidsskrift for Kriminalret 2013, s. 1615. Sagen vedrørte uagtsomt manddrab og uagtsom legemsbeskadigelse efter straffelovens § 249 i forbindelse med påkørsel i et fodgængerfelt af en 10-årig pige og hendes mor, hvor pigen afgik ved døden, og moderen pådrog sig betydelig legemsskade. Østre Landsret fandt, at den tiltalte ved sin kørsel havde tilsidesat væsentlige hensyn til færdselssikkerheden, men at hans kørsel ikke kunne tages som udtryk for, at han bevidst satte sig ud over hensynet til andres sikkerhed på en sådan måde, at der var grundlag for at anse kørslen for særligt hensynsløs. Straffen blev fastsat til 3 måneders ubetinget fængsel, og landsretten henviste til, at der var tale om flere alvorlige færdselsovertrædelser, der medførte en fodgængers død og en andens alvorlige tilskadekomst, uden at ulykken på nogen måde kunne tilskrives andre end tiltaltes forhold.”